

אהלל את אדון החוכמה

המזמור האנדי הזה הוא מונולוג לירי בן ארבעה לוחות המכילים 120 שורות כל אחד. הדובר, איש אציל ששמו שבשייִמְשֵׁר־שֶׁפֶן, מתאר בגוף ראשון את פרשת הסבל, שבא עליו פתאום ללא סיבה נראית לעין, ואת הישועה שהושיעו האל מרדוך.

יש המכנים מזמור זה 'איוב הכבלי' ומשייכים אותו ל'ספרות החוכמה' המסופוטמית. כבר בימי קדם הטיל האדם ספק בתורת הגמול המקובלת, שגרסה כי האלים מנהיגים את העולם על-פי אמות-מידה של צדק ומוסר - מיטיבים עם הצדיק ומענישים את הרשע. בתרבויות הגדולות של המזרח הקדום, הן המצרית והן המסופוטמית, נכתבו יצירות חוכמה פיוטיות העוסקות בתורת הגמול. מזמור זה, כמו ספר איוב המקראי, עוסק בבעיית 'הצדיק הסובל'. ואולם שתי היצירות שונות זו מזו הן בצורתן ובסגנון הפיוטי והן בדרכי ההתמודדות שלהן עם הסוגיה הפילוסופית-הדתית של בעיית הגמול האלוהי. שלא כבספר איוב נעדר במזמור הזה כליל יסוד ההתרסה כנגד האל: גם כאשר הגיבור מתאר את הפכפכותו של הצדק האלוהי, אין הוא מעמיד אותו בסימן שאלה. נדמה כי הוא עוקף את שאלת השכר והעונש, מחשש לחילול שם אלוהיו. הוא מתחמק מהתמודדות ישירה, אמיצה עם שאלת הגמול ומבקש מפלט בטענה, כי האדם אינו יכול לרדת לחקר מעשיו וכוונותיו של האל.

אשר לצורה הספרותית, ניכרים הבדלים מבניים ברורים בין שתי היצירות: ספר איוב מורכב מסיפור-מסגרת עממי קצר ומחזור ויכוחים הגותי ארוך, ואילו המזמור הזה הוא מונולוג לירי ארוך, מעין שיר הלל למרדוך. באיוב המקראי קיים המתח החריף בין הדמות הפטריארכלית התמימה שבסיפור המסגרת ובין איוב החכם והמרדן של מחזור הוויכוחים, ואילו יִבְרָוּוּ של מזמור זה מצטייר באופן עקבי כפקיד חצר, עבד נאמן למלכו, וכאיש יראי-האלים, המקבל את ייסוריו בהכנעה מהולה בתדהמה של צער ואכזבה. מבחינת הסוגה הספרותית הוא קרוב בסגנונו אל 'המכתבים לאלים', אל התפילות וההימנונות שבספרות המסופוטמית ולמזמורי 'תודת הפרט' בספר תהלים. וכן ניכרות במזמור השפעות של סוגות אחרות בספרות המסופוטמית: ספרות ההשבעות, שממנה לקח את התיאורים המפורטים של מחלותיו ואת תהליכי התרפאותו; והלוח הרביעי קשור לספרות הסכולסטית המפרשת באופן תיאולוגי-פילולוגי את שמות האלים והמקדשים. כאן

ווכים לדרש כזה שערי מקדש מרדוך, שבהם נכנס הגיבור כאיש אשר נסלחו לו עוונותיו והוא נגאל מייסוריו.

'אהלל את אדון החוכמה' הוא מזמור מסוגנן מאוד: על כך תעיד החלוקה לארבע חטיבות שוות מבחינת היקפן, שהכתיב המבנה השירי המחושב של היצירה. הוא כתוב ברובו בטורי שיר זוגיים, ואולם נמצא בו גם טורי שיר משולשים וגם טורים יחידים - גיוון שתכליתו לשרת את אחדות התוכן והצורה. המזמור עושה שימוש בכל תחבולות השירה: במשחקי מלים, באליטרציות ובתקבולות. הוא משתמש במערכות סמלים, כמו חושך ואור, יום ולילה, המקשרוה את חלקי היצירה השונים ותורמות לאחדותה. המזמור כתוב בלשון מלומדת, ומרוכות בו המלים היחידאיות, והוא אחת מיצירות הספרות המועטות במסופוטמיה שזכה לפירוש עתיק, המבאר את המלים הקשות. ועם-זאת מצליח הוא לתת ביטוי לעמידה חדלת האונים של האדם לפני העדר הפשר והגחמנות של הכוחות האלוהיים. עוצמתו של המזמור ניכרת לאו דווקא ברמה העיונית הפילוסופית, אלא במישור האנושי, הקיומי. סבלו הגופני של הדובר, הזוכה לפירוט מוגזם, והתמונות המתארות את נידויו התברתי מעניקים ממשות ריאליסטית לייסוריו.

המזמור התחבר בתקופה הבבלית התיכונה (בין המאה החמש-עשרה למאה השתיים-עשרה לפני הספירה), ואולם העותקים, שמהם שוחזרה היצירה ושהתגלו באשור, בבבל, בחרן ובסיפר, הם מן המאות השמיניה והשביעית לפני הספירה, סמוך לזמן חיבורו המשוער של ספר איוב המקראי.

כאמור, החלוקה ללוחות אינה שרירותית והיא הולמת את התבנית השירית של המזמור. הלוח הראשון פותח בהלל למרדוך, אשר בידיו החיים והמוות, ואשר מייסר ומרפא את בני-האדם על-פי עקרון נעלם ובלתי-ימוכן. אחר-כך מתאר הגיבור כיצד עזבוהו פתאום האלים והוא חלה במחלה אנושה. הוא הועבר משרתו ונודה מן החברה ומהשפחה.

הלוח השני מתאר את ייסוריו הגופניים של הסובל. הגיבור דורש בקוסמים ובמלחשים ואין מושיע לו. הוא מתלונן על כי נועד לו גורל של רשע ונופר, אף-על-פי שכל ימיו היה ירא-שמים ועבד נאמן למלכו. מסתבר אפוא שהעקרונות אשר לפיהם מנהיגים האלים את העולם נפלאים מבינת אדם.

הלוח השלישי מספר על שלושה חלומות, שחלם הגיבור, ובהם התבשר על ישועתו הקרובה לבוא. בחלומותיו נשלחו אליו כוהנים שונים לטהרו ולגרש מגופו את השדים שגרמו את מחלתו. הלוח מסתיים בתיאור החלמתו והשבתו למעמדו הקודם. ההחלמה והגאולה מתוארות בלשון שתוארו בה המחלה והייסורים בלוח השני.

הלוח הרביעי מתאר את שיבתו של הגיבור למקדש מרדוך לאחר שטוהר: הוא עובר בשערי המקדש, קורא בשמותיהם על דרך הדרש ומסיים את דבריו בהלל למרדוך על מידת החסד שהוא נוהג ביראיו, המאמינים בו ומקבלים בהכנעה את תוכחתו.

לוח ראשון

אֶלֶל אֶת אֲדוֹן הַחֲכָמָה, הָאֵל גְּדֹל־הַעֲצָה,
 לֵילָה - יִקְצֵף, יוֹמָם - יִגְוֹחַ;
 אֶת מַרְדֵּךְ, אֲדוֹן הַחֲכָמָה, הָאֵל גְּדֹל־הַעֲצָה,
 לֵילָה - יִקְצֵף, יוֹמָם - יִגְוֹחַ.
 5 אֲשֶׁר עֲבַרְתָּ תֹאפֵף כְּמוֹ סוֹפֵת סַעַר,
 וְנִשְׁכַּתוּ כַּצִּפְרִירֵי בְקָר תִּנְעָם.
 עֲזוּחוֹ - מִי יַעֲמֵד נִגְדוֹ, רָגְזוֹ - מְבוּל,
 תִּמְנוֹ לְבוֹ, כְּבֹדוֹ רְחוּם.
 אֲשֶׁר כְּבֹד יָדוֹ לֹא יִשְׂאוּ שְׁמִים,
 10 כִּסֵּי עֲנָגָה, תַּחֲיָה מֵתִים;²
 מַרְדֵּךְ, אֲשֶׁר מִשָּׂא יָדוֹ לֹא יִשְׂאוּ שְׁמִים,
 כִּסֵּי עֲנָגָה, תַּחֲיָה מֵתִים.
 וְיַעֲפוּ - יִקְרוּ קְבָרִים,
 כִּי יַחֲן - מִשְׁחַת יָקִים נוֹפֵל.
 15 וְיִזְיֶיף פְּנִים - יִגּוֹסוּ אֶרְאֵלָה וּמִלְאָךְ,³
 זָבִיט - וְאֲשֶׁר אֶל־הָיָו⁴ מֵאֲסוֹ אֵלָיו יִשׁוּב.
 חֲקָה מִנְשֵׂא עֲנָשׁוֹ, חֲזָקָה יָדוֹ,
 יַחֲסֵם, וּבְרַנֵּעַ כָּאֲמוֹ יוֹלְדָתוֹ נִמְשַׁל.⁵
 יִתְהַר וַיִּגְמַל לְאֵהוּבוֹ,

1 האֶל־הַעֲלִיזוֹן שֶׁל בָּבֶל, בְּנוֹ בְכוּרוֹ שֶׁל אָאָה מַרְדוּךְ יִרֵשׁ מֵאֲבִיו, אֵל הַחֲכוּמָה וְהַמַּגִּיהָ, אֶת כָּל וְכוֹנְנֹתָיו, וְלִכֵּן יֵאָה לוֹ הַכִּינּוּי 'אֲדוֹן הַחֲכוּמָה'. מַרְדוּךְ הוּא אֵלוֹ הָאִישִׁי שֶׁל הַסּוּבֵל, הַדְּוִיךְ בְּמִזְמוֹר הַזֶּה.
 2 תִּשְׁבֵּי לְאִיתָנָם אֶת הַנּוֹטִים לְמוֹת.
 3 זֹה שְׁדִים טוֹבִים, נִקְבָּה וְזָכַר, הַשּׁוֹמְרִים עַל הָאָדָם וְאַחֲרָאִים לְשִׁלוֹמוֹ. בְּנִיגוּד לְאֵלִים הַגֵּיטִים הֵיוּ אֵלֵה יִצְוִרִים אֲנוֹנִימִים.
 4 הַכְּרָה לְאֵל הָאִישִׁי שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהִיא מוֹפֵקֵד עָלָיו לְשִׁמְרוֹ מִכָּל פַּעַם. הָאֵל הָאִישִׁי הִיא מַרְדֵּךְ בֵּין הָאָדָם וּבֵין הָאֵל הָרֵאשִׁי מַרְדוּךְ.
 5 כִּי מַרְדוּךְ מֵרַחֵם עַל הָאִישִׁי, הוּא נִמְשַׁל לְאִמּוֹ יוֹלְדָתוֹ.

20 וּכְפָרָה אֶת עֲגֻלְתָּהּ - יִסּוּכְבְּנוּ.
 מְכוּתָיו - מִסְמָרוֹת, יִנְקְנוּ בְּשֶׁר,
 יִחַבְשֵׁי־רִפְאָה, יַחֲיָה אֲשֶׁר נִדְוֹךְ־לְמוֹת.
 יַעֲזוּ - יִפְקְדוּ עֲזוֹ,
 וּבִיּוֹם חֲסֵדוֹ - וְנִסְלַחוּ אֵין וְחֲטָאָה.
 25 לוֹ לְכַדוֹ הַיְשׁוּעָה, 'מִלְאֲךְ־גּוֹאֵל'⁶ יִשְׁלַח,
 בְּלַחֲשֵׁי־קִדְשׁוֹ יִמְסוּ קֶרַח וּכְפוֹר.
 מִשְׁכַּף מִהַלְמוֹת אֲדָד, מִנַּח אֶרֶה,⁷
 מִשְׁקִיט אֵל יֵאֵלֶה זֹעֲפִים.
 הָאֲדוֹן הַנְּשֻׁבָּה, לְלִכְבֵּי אֵלִים יִרְאֵה,
 30 אֶרְחוּ לֹא יִדַּע אֵל עַד עוֹלָם;
 מַרְדֵּךְ הַנְּשֻׁבָּה, לְלִכְבֵּי אֵלִים יִרְאֵה,
 לֹא יִבִּין מִחֲשַׁבְתּוֹ אֵל גַּם אֶחָד.
 כָּאֲשֶׁר תְּכַבֵּד יָדוֹ, (כֵּן) לְבוֹ רְחוּם,
 כָּאֲשֶׁר תִּשְׁכַּח חֲרַבּוֹ, (כֵּן) כְּבֹדוֹ יַחֲיָה.
 35 אֲשֶׁר יִסּוֹר לְבוֹ (מִעֲלָיו) - מִי יִשְׁקִיט מִכְתּוֹ,
 וְכִי יִכְלָא (רַחֲמֵי) כְּבֹדוֹ - מִי חֲבוּרוֹתָיו יִרְפֵּא?
 אוֹדִיעַ עֲבַרְתּוֹ, אֲשֶׁר כְּדִגִּי מִצּוּלָה [לֹא תִגִּית].
 כִּי יַחֲן - חִישׁ יַחֲיָה [הַמַּת].
 אֲלַמְדָּה עִם בְּרַךְ גְּבוּרָתוֹ,
 40 הַזְכִּירוֹ לְטוֹכָהּ [בְּנִי־אֶרֶץ אֲאֵלֶר]!
 לְמֵן הַיּוֹם (אֲשֶׁר) שְׁמוֹ בֵּל⁸ [לְלִילָה].
 וְהַגְּבוּר מַרְדֵּךְ [עָלִי] קָצַף -
 עֲזוּבֵי אֵלֵי, נִחְבָּא בְּמִסְתָּרִים,
 נִסָּה אֱלֹהֵי, רַחֲמָהּ [מִעָלִי].⁹

6 'מִלְאֲךְ־גּוֹאֵל' - הַכּוּוֹנֵה לְאֵל הָאִישִׁי (רֵאה הַעֲרָה 4).
 7 'אֶרֶה' - אֵל הַסְעֵרָה וְהַרְעָם, "הַדָּד" הַמְקַרְאֵי. 'אֶרֶה' - אֵל מִלְחָמָה וּמַגִּפָּה.
 8 כִּינּוּי לְאֵל מַרְדוּךְ, מִיְלּוּלִית: "בַּעַל", "אֲחוּךְ" (הַשּׁוֹוֶה יִשְׁעִיהוּ מִן, א: יִרְמִיָּה נֹא, מִד: וְרֵאה הַעֲרָה 1 לְעִיל).
 9 בְּשׁוֹרוֹת 43-44 מְדוּבָר בּוֹזֵג אֵלִים אִישִׁים שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהֵיוּ לוֹ כְּבוֹדֵנָת אֵב וְאֵם וְשִׁמְרוּ עַל שְׁלוֹמוֹ וְרוּחוֹתָיו (רֵאה הַעֲרָה 4).

מצהלותי האדירות [היו] לדממה,
ראשי הנשא שח לעפר,
לבי האמיץ פחד הרף,
חזי הרחב נער יהדף, 75
זרועותי הנטויות היו לאבן גם שתיהו.
אשר כנגיד התהלכתי - למדתי התגנב,
אנכי המהלל - הייתי לעבר,
לאלפי הרב - אהי כגלמוד.
אעבר בשוק - נזקפות האונים, 80
אבא הארמונה - קורצות העינים,
עירי כאויב תזעמני,
אף ורה, אכזרית, ארצי.
לנכרי נהפך לי אחי,
לאויב ולשטן חברי נהפך לי, 85
בער (כאש) אוהבי, קרא עלי תגר.
אנשי סודי חרב ילטשו תמיד,
רעי הטוב יקפד חיי.
קבל עם ועדה יקללני עבדי,
שפחתי תדבר (בי) סרה לפני ההמון, 90
יראני מידעי - יסתר בפנתו,
לזר יחשבני כרמשפחתי.
לשוחר טובתי כרויה השחת,
והעונה בי סרה יהי לראש.
המיציא דבתי רעה - האל בעזרו, 95
הקורא "אללי" לעצבוני - המות יחטפנו,
ואשר דבר שקר יענה בי - מלאכו יחנינו:
אין הולך לימיני, גואל לא אראה.¹¹

11 לתיאור נידויו החברתי של הסובל (שור' 77-98), השווה תיאורים מקבילים בתלונותיו של איוב (איוב ו, טו; יג-יט; ל, א-י).

45 נסוג מלאכי הטוב, תומך ימיני,
חמקה אראלתי, אחר, זולתי, תבקש.
נחמס כחי, נדעף אוני,
פנה הדרי, נמוג באפלה.
כאוני אותות בעותים,
50 הגליתי מביתי, בחוצות אנוד.
נדלחו מופתי, נטרפו יום-יום,
חונה וקוסם לא יחרצו גורלי.¹⁰
כפי השוק רעה דבתי,
אם שכבתי לילה - חלומי בעתה,
55 המלך, זרעה האלים, שמש עמו,
חקה אפו, זעף, (לא) ירגיע.
השרים ידברו בי סרה,
נאספו יחדו, חרשו מזמות:
כה (יאמר) האחד: "אאבידנו נפשו!"
60 יאמר השני: "ממשרתו אסירנו!"
וכה השלישי: "משמרתו אתפשו!"
"אירש ביתו," יגיד הרביעי.
(יאמר) החמשי: "פגע רעו!"
הששי והשביעי: "יזנבו בו השדים!"
65 הקהילו חברי השבעה את מרעיהם,
וכרוח־רפאים לא יחמלו, כשטן נמשלו,
כאיש אחד המה, פה־אחד נועדו,
נצקה חמת־לבם, בערו כאש,
שנאה ושטנה יעוררו עלי,
70 ישימו מחסום לפי הנדיב.

(אנכי) אשר שפתי רנגות תמיד - הייתי כאלם,

10 הדובר החולה פונה לחוזים ולקוסמים, כדי שיקבעו את הסיבות למחלתו ויצפו את עתידו בראייה בכבד. האותות, לפי דבריו, היו מבלבלים ומזרזים.

לוח שני

- שְׁנָה תִרְדֹּף שְׁנָה, עֵבֶר הַמוֹעֵד,
אִפְנֶה לֹה נֹכַח, רָעָה עַל רָעָה,
מִצּוֹקְתִי מֵה תִרְבֶּה, אֲשֶׁרִי לֹא אֲמַצֵּא.
קִרְאֲתִי לְאֵלִי, לֹא הָאִיר לִי פָנָיו,
לְאֵלֹתַי שׁוֹעֲתִי, לֹא נִשְׁאַה אֵלַי רֹאשָׁה. 5
הַחֹזֶה בְּחֹזֶן¹² לֹא גֹזֵר מִשְׁפָּטִי,
בְּקִטְרֹת, הַקּוֹסֵם¹³ דִּינִי לֹא תִרְצֵן.
בְּמִלְאֲדֵי־הַחֲלוֹם דְּרַשְׁתִּי, לֹא גָלָה אֶת אֲזִנִּי,
וְהִכְהִינִי־הַמְּשֻׁבֵּיעַ בְּקִסְמֵי חֲרוֹן־אֵל לֹא הִשִּׁיב מִמֶּנִּי:
מֵה זָרִים הַמַּעֲשִׂים עַל כָּל סְבִיבוֹתַי!¹⁴ 10
אֲבִיט לְאַחֹר, מִצּוֹק וְפָגַע,
כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא נִסָּה נִסָּה לְאֵלוֹ,
וְעָלִי זָכַח לֹא הַזְכִּיר אֶלְתּוֹ,
אִפְּיִם לֹא נָפַל, כְּרַע לֹא יָדַע,
תַּחֲנָה וְתַפְלָה חֲדָלוּ מִפִּי, 15
בִּטַל תִּגְיֵ־אֵל, בְּזֶה מוֹעֵד,
רַפּוֹ יָדָיו, מִצְּוֹתֵם נֹאֵץ,
יִרְאֶה וְחֲרַדְתֵּ־אֵל לֹא לִמַּד עֲזָתוֹ,
אֵלוֹ לֹא בָרַךְ, אֲכַל לַחֲמוֹ,¹⁵
זָנַח אֶלְתּוֹ, מִנְחַת־סֶלֶת לֹא הִבִּיא, 20

12 הרואה אה עתידו של האדם בכבד ובקרביים של הכבש, הנשחט לצורך הגדת עתידות.
13 מדובר בקוסם המעלה קטורת לצורך הגדת העתיד. הקוסמים ניחשו את העתיד על-פי הצורות שלבש ענן הקטורת וכיווני תנועתו.
14 לשורות 4-10 ראה הערה 10 לעיל.
15 הכוונה, כנראה, לאדם המועל בקודש על-ידי אכילת הקרבן שנועד לאלו.

- רִיקִים וּפְחוּזִים חִלְקוּ נַחְלָתִי,
100 נִי־סָכְרוּ פִי נִהְרִי בְּרַפְּשׁ.
הַנִּיסוּ מִשְׁדוֹתַי הַלֵּל (בְּקִצִיר),
כְּעִיר אוֹיֵב, הַשְּׁלִיכוּ הֵם בְּעִירִי.
כִּהְנֵתִי נִתְּנוּ לְאַחַר,
בְּמִשְׁמַרְתִּי זָר הִצִּיבוּ.
הַיּוֹם – אֲנַחָה, הַלֵּילָה – מִסְפָּד,
105 הַחֲדָשׁ – נִכְאִים, יְגוֹן – הַשְּׁנָה.
כִּי־נָה אֲהַגֶּה כָּל יְמֵי,
כְּמִקְוֵנוּ כִּילֵל אֲזַעֵק.
מֵרֵב בְּכִי כְּלוֹ עֵינָי,
110 [בְּמַר] זִמְעֲתִי נִצְרָבוּ לַחֲנִי,
הַשְּׁחִירוּ פָנָי מִתּוֹגַת לִבִּי,
הוֹרִיקוּ עוֹרֵי אֵימָה וְפַחַד.
[קִירוֹת] לְבִי יִחִילוּ בְּבִהְלָה,
[חֲדָרֵי נִטְנִי] – כִּיקַד אִשׁ.
115 [נִשְׁאַה] תַּחֲנֵתִי כְּנִהַמַּת אֲבִירִים.
כְּכִסִּיל כְּבַד (שִׁיחַ) שִׁפְתֵי,
עֲלֵגַת לְשׁוֹנִי [כִּי] אֲדַבֵּר.
אִי־חַל לְבַקֵּר – אוֹלֵי תְּבוֹאֲנֵי טוֹבָה,
120 הַחֲדָשׁ יִחַלֵּף – תִּזְרַח לִי שִׁמְשֵׁי.

כמו איש מתהולל, אֲדוֹנָיו שָׁכַח,
נָשָׂא לְשׂוֹא שֵׁם אֱלֹהֵי הַנִּכְבָּד – אֲנֹכִי נִמְשַׁלְתִּי.

הוּ אֲנֹכִי וְכִרְתִּי תִפְלֵה וְתַחֲנֶנָּה,
תַּחֲנֶנָּה – חֲלָקִי, קָרָבֹן – חֲסִי,
25 יוֹם עֲבַד הָאֵל – שִׁמַּחַת לְבִי,
יוֹם לְכַחֵי אַחֵר הָאֵלָה – שְׂכָרִי וּגְמוּלִי.
כָּרַח מְלֹךְ – הִיא חֲדוֹתִי,
וּנְגִינֹתַי לוֹ – לְעַנֵּג הִיא לִי.
נְחִיתִי אֶרְצֵי נֹצֵר תּוֹרוֹת אֵל,
30 שֵׁם הָאֵלָה כִּבְד הוֹרִיתִי עֲדָתִי.
הִלַּלְתִּי מְלֹךְ, (עֲדִי) כְּאֵל נִמְשַׁל,
וַיִּרְאֵת הַהִיכָל הָעֵם לְמַדְתִּי.
לוֹ אֲדַע כִּי לֹאֵל יִרְצוּ כָל אֱלֹהִים!
אֲשֶׁר יִיטֵב בְּעֵינָי אִישׁ, לֹאֵל – גְּלוּלִים,
35 אֲשֶׁר בְּלִבּוֹ מְאוֹס, בְּעֵינָי אֵלֵהוּ יִיטֵב.
מִי יֵדַע רֵצוֹן אֱלֹהִים בְּקֶרֶב שָׁמַיִם,
עֲצַת אֱלֹהִים שְׂאוֹל מִי בִּיּוֹן.
אִיכָה יִדְעוּ הַלִּיכּוֹת אֵל יוֹשְׁבֵי-תְּבֵל!
אֲשֶׁר אִמַּשׁ חַי – יָמוֹת הַיּוֹם,
40 רָגַע יִדְאֵג, פִּתַּע יִתְרוֹנֵן.
כִּהְבִּילֶנָּה – יִזְמַר הַלֵּל,
כִּפְשַׁע־רָגַל – יִלְלִיל כִּמְקוֹנֵן,
כְּנִיד־עֲפָעָף – רוּחוֹ תַחַעֲפָף.
יִרְעֵבוּ – כְּגִוִיּוֹת הַמָּה,
45 יִשְׁבְּעוּ – כְּאֱלֹהִים יִתְחַרוּ.
בְּטוֹב – יֵאמְרוּ עֲלוֹת שְׁמֵימָה,
יִצַר לָהֶם – יִבְקֶשׁוּ רֵדַת שְׂאוֹל.
אֲנִי בְּאֵלָה הַתְּבוֹנְנֹתִי, חֲקֶרֶם לֹא אֶבִּיּוֹ!

וְאֲנֹכִי הִיעָפָה, סִעְרָה תִרְדַּפְנִי,

50 מִכָּה אֶנְוֶשֶׁה כִּי נִחַתָּה.
רוּח־זֹלְעָפוֹת נָשַׁב מִפְּאֵתֵי שָׁמַיִם,
מִתַּחַת־יָתֵד אֶרֶץ בְּקַע חֲלִי־עוֹעִים,
רוּח־רֵעַ יֵצֵא מִתְּהוֹם־סִתְרוֹ,
רוּח־רֶפְאִים לְכִלֵי חַת יֵצֵא מִחֲדָרֵי־שְׂאוֹל,
55 לִילִית יִרְדֶּה מִקֶּרֶב הָרִים,¹⁶
עִם שֶׁטֶף מַיִם, תִּגְאָה צְנֵה,
עִם דְּשֵׁא־אֶרֶץ רָקֵב יִגַּץ.
יִחְדוּ [נִקְהִלוּ], כְּאֶחָד יִתְקַפוּנִי,
[רוֹצְצוּ קְדָקְדִי], עֲטַפוּ מַחִי.
60 פְּנֵי הַקְּדִירוּ, כְּלוֹ בְדַמְעוֹת עֵינַי,
עֲרִפֵי כִפְפוֹ, הַשְׁחֹו צְנֹאֲרִי.
חֲזִי מִחֲצוֹ, חִיקִי דָשׁוּ,
שְׂאֲרֵי נִגְעוּ, רַעַז שְׁלַחוּ בִי,
בְּחֲדָרֵי־בִטְנֵי הַפִּיחוּ אֵשׁ,
65 קָרְבֵי הַדְּלִיחוּ, עֲתוּ מְעִי.
שַׁעוּל וְשֶׁהוֹק הַקְּדִיחוּ כְּסִלִּי,
אֲכָרִי הַקְּדִיחוּ, הֲרַעֲדוּ פְּדָרִי.
קוֹמְתִי הַזְּקוּפָה נִחְצוּ כַחֲמוֹהָ,
גֹּוֵי הַחֶסֶן, כִּפְפוּ כְּאִגְמוֹן,
70 כְּמוֹ קִנְיָה אֲשֶׁתּוֹחַח, עַל פְּנֵי הַפְּלִתִי.

שֶׁד־מִשַּׁחַת לְבַשׁ גּוֹפֵי כְּשִׁמְלָה,
כְּמוֹ דְרֶשֶׁת־אֲדִירִים תַּעֲטַפְנִי שְׁנָה.
פְּקוּחוֹת – וְלֹא תִרְאִינָה עֵינַי,
כְּרוּיֹת – וְלֹא תִשְׁמַעְנָה אָזְנִי.
75 כָּל גֹּוֵי יֵאֲחִזוּ רַפְיוֹן,

16 'רוח־רע', 'רוח־רפאים', רוחות מתיים, שלפי אמונתם של המסופוטמים עלו מן השאול והזיקו לבני־אדם. 'לילית', תרגום חופשי למלה האכדית *Lamašū* – אלה או שדה רעה, הגורמת להפלות או לתמותת תינוקות. בתמונות היא מתוארת כיצור־כלאיים, בעלת ראש אריה, שיני חמור, ציפורניים ארוכות, ורגליים בדמות טופרי נשר־האנו.

- 80 פלצות נפלה עלי בשרי.
 שתוק קבל זרועותי,
 לאות נפלה עלי ברפי,
 שקחו לנוע רגלי.
 80 שִׁקְץ יֶאֱחֹזְנִי, פֶּתַע אַחֲנֶק,
 אוֹתוֹת מוֹת כֶּסֶף פָּנִי.
 יִשְׁאַלִי לְשִׁלּוּמֵי – לְשׁוֹאֲלֵי לֹא אָשִׁיב,
 [בְּנֵי בֵיתִי] יִבְכוּ – אֲנֹכִי לֹא אֲדַע.
 בְּמוֹפֵי חַח הוֹשֵׁם,
 85 מִנְעוּל יִסְגֵר שִׁפְתֵי.
 'שְׁעָרֵי נְעוּל, סְכוּרָה 'שִׁקְתִּי,¹⁷
 נַחֲסֵם מֵאֲכָלִי, נַחֲתֵם גְּרוּנִי.
 אִם דָּן – כְּדָרְדָר אֲבִלְעֵנּוּ,
 תִירוֹשׁ, מַחִיָּה לְכַבֵּאֲנוֹשׁ, עָלֵי נִמְאֵס.
 90 אֲכֹן אֲנוֹשׁ נִגְעִי!
 בְּאִין מֵאֲכָל, זִיר־פָּנֵי שְׁנָה,
 בְּשָׂרֵי נִשְׁחַת, דָּמִי יָזוּב.
 עֲצָמוֹתַי נִגְלוּ, (אֶדָּף) עוֹרֵי יָכֶסֶם,
 עוֹרְקֵי לְהֵטוֹ, בְּיַרְקוֹן נִגְעוּ.
 95 אֲשַׁכֵּב עַל מִטְתִּי – בֵּית־אֲסִירִים, אֲצֵא – אֲנַחָה,
 לְסֹהַר גְּהֶפֶף לִי בֵיתִי.
 אֲזֻקִים – בְּשָׂרֵי, אֲסוּרוֹת יָדֵי,
 נַחֲשֵׁתִים – עֲצָמֵי, כְּשִׁלּוֹ רִגְלֵי.
 מִכּוֹתֵי נִמְרָצוֹת, מַחְצֵי קֶשֶׁה,
 100 מִגְלַב יְדוּנְנִי – מֵלֵא סִלוּנִים,
 מִלְקָד יַעֲיֹזְנִי – עֲקָרְבִים לְבֶשׁ.
 כָּל הַיּוֹם 'הַרּוֹדֶף' יִרְדְּפֵנִי,
 וְלַעֲח לִילָה לֹא יִנְחֵנִי רַגְעַ.
- 17 'שְׁעָרֵי' וְ'שִׁקְתִּי' – בִּיטוּיִים מִטְפוּרִיִים לְפֶה וּלְגֵרוֹן.

- 105 בַּהֲתַהֲפְכֵי עַל (מִשְׁכְּבִי), נַחְקוּ גֵידֵי,
 אֲכָרֵי נִפְזָרוּ, מִשְׁלָכִים לְכָל־עֵבֶר.
 עַל מִרְבְּצֵי אֵלִיִן כְּשׁוֹר,
 אֲתַפְלֵשׁ כְּכַבְּשָׁה בַּפְרָשָׁה.
 מִפָּנֵי אוֹתוֹת־מַחְלָתִי נִסּוּג הַמִּשְׁבִּיעַ,
 וּמוֹפְתֵי אֵת הַחוּזָה הַבֵּיכוּ.
 110 לֹא יוֹדִיעַ הָאִשָּׁף מִשִּׁפְט מַחְלָתִי,
 וּמוֹעֵד קִץ־נִגְעֵי, הַחוּזָה לֹא תִרָץ.
 לֹא עֲזָרְנִי אֵלֵי, בְּיַדִּי לֹא אֲחֹז,
 לֹא רַחֲמַתְנִי אֵלַתִּי, לְצַדִּי לֹא הִלְכָה.
 פְּתוּחַ הַקֶּבֶר, הוֹכֵנוּ לִי מִתְּנוּת־הַמֶּת,¹⁸
 115 בְּטָרֶם אָמוֹת – קִינָתִי שִׁלְמָה.
 כָּל בְּנֵי־אֶרֶץ, 'אֵיכָה הִקְהָה' יִקְרָאוּ עָלַי.
 שָׁמַע הַשִּׁמְחֵל־אִידֵי, אוֹרוֹ פָּנָיו,
 הַשִּׁמְחָה־לְאִידֵי הַתְּכַשְׂרָה, כְּבִדָּה עָלַץ.
 קָדַר הַיּוֹם לְכָל מִשְׁפַּחְתִּי,¹⁹
 120 לְכָל מִידְעֵי הַשִּׁמְשׁ חֶשֶׁף.

18 במסופוטמיה נהגו לקבור את המתים עם תכשיטים, מלבושים וחפצים שונים ששימשו אותם בחייהם.
 19 בשורות התותמות את הלוח הראשון ואת הלוח השני נזכרים השמש ואור היום בהקשרים מנוגדים: בחתימת הלוח הראשון הדובר עדיין אופטימי ומקווה לישועה, ואילו בחתימת הלוח השני הוא פסימי, ונוקט לשון מטפורית קודרת.

לוח שלישי

- כבדה זו, לא אוכל שאתה,
 עֲצֵמָה יִרְאֲתוּ .....
 רוחו הַעֲזָה [הַגְּעִישָׁה] מְבוּל,
 אֵימָן מְצַדֵּדוּ, ...
 5 חֲלִי קוֹשֶׁה דָּבַק בְּבִשְׂרִי,
 עֲרוֹת שְׂכַחְתִּי, יִרְדְּפוּנִי [חֲלוּמוֹת].
 יוֹם נְלִילָה כְּאֶחָד אֶקוּנֹן,
 בְּחִלּוֹם וּבְחֲנוּמַת־בְּקָר גַּם יַחַד הַחֲלִיתִי.²⁰
- עֵלֶם אֶחָד, אֲדִיר קוֹמָה,
 10 נִפְלָא מְרוֹת, לְבוּשׁ חֲדָשִׁים,
 כִּי [אֲחֻזְתִּי] תְּנוּמַת־בְּקָר, נְעֵלֶם [מִמְנִי] תֵּאָר דְּמוּחוֹ:
 עוֹטָה הָדָר, הוֹדִי־רָאָה לְבֹשׁ,
 [בָּא אֵלַי] וְנִצַּב לְמִרְאֻשׁוֹתִי,
 [רְאִיתִי] נִיקְפָא בְּשִׂרִי.
 15 כֹּה אָמַר: "אֲדוֹנָךְ שִׁלְחֲנִי,
 .....!"
 ..... אָמַרְתִּי [לְבָנִי בֵּיתִי]:
 "הֲאֵדוֹן] שִׁלַּח אֵלַי [עֵלֶם .....".
 שִׁתְּקוּ [וְלֹא אָמַרוּ דְבָר].
 20 הֵם אֲשֶׁר שָׁמְעוּנִי [הַחֲרִישׁוּ, לֹא הִשִּׁיבוּנִי].²¹

20 בשורות 9-20 מספר הסובל את חלומי הראשון, ללא כל נוסחה מקדימה (השווה שו' 21 ר' 29 להלן).
 21 בני ביתו של החולם מתייחסים, כנראה, באי־אמון לחלומותיו (השווה תגובת האב והאחים לחלומות יוסף - בראשית לו, ח-יא).

בשניח חלום ראייתי,
 ובחלומי אשר ראיתי לילה,
 כהן־מטהר אחד [נצב עלי],
 זמורת־אשל טְהַרָה²² תִּמְךָ בְּיָדוֹ:
 25 "לְלֹאֲרֵאלֵמָה, יוֹשֵׁב נִפְר,²³
 לְטַהֵרוֹ שִׁלְחֲנִי."
 הִזָּה עָלַי אֶת הַמִּים אֲשֶׁר נָשָׂא,
 לְחַשְׁתִּיִּים אָמַר, קָשַׁח [בְּשִׂרִי].

בשלישית - חלום ראייתי,
 30 ובחלום אשר ראיתי לילה,
 בתולה אחת,²⁴ יפת מראה,
 כְּאֶדָם לְבוּשָׁה, כָּאל נִמְשָׁלָה,
 מִלְכַח הָעָם, [נִשְׁמַת] הָאֶרֶץ,
 בָּאָה וַתֵּשֶׁב [לִימִינִי].
 35 אָמְרָה "אֵלֵלִי" לְעַצְבוּנִי, "(הו) נַעֲנֶה עַד־מָאֵד."
 "אֵל תִּירָא, אָמְרָה, [אֲנִכִּי] אֶרְפָּאךְ,
 מִי אֲשֶׁר חֲלוֹם רָאָה [בְּנִשְׁפִּי]."
 אָמְרָה "אֵלֵלִי" לְעַצְבוּנִי, "(הו) גִּחְלָה עַד־מָאֵד,
 מִי אֲשֶׁר עִם לִילָה חֲזָה חֲזוֹן."

40 בחלום, ארננתוגה,²⁵ איש־כָּבֵל,

22 זמורת־האשל שיכמה אחד מאבורי הטיהור של הכוהן.
 23 שם הנוהן המטהר הוא שומרי ומורכב משלוש מלים, לל־אר־אלמה, שמשמעו: "דבש־חיק־הראם". לפי הערת מפרש קדמון של היצירה, 'הראם' הוא כאן כינוי לאנוליל, האל הפטרון של ניפור. שם זה נזכר בכמה תעודות מימי המלך הפשי נוי־פרתש (1298-1323 לערך לפני הספירה). 'יושב נפר' - תוארו של המושל, שמשל בשמו של מלך בבל בעיר ניפור.
 24 אפשר שמדובר באלה צרפניתום, אשתו של מרדוך (השווה שו' 33 להלן: לוח רביעי, שו' 104-106).
 25 שם פולחני שומרי, שמשמעו: "עבד/איש־נינתינוגה"; 'ננתנגה' - אלת רפואה קדומה, המזוהה בתקופה מאוחרת עם האלה גולה־נינאיסינה. השם נזכר פעמים אחדות בחעודה מימי המלכים אדד־שום־אידינה ואדד־שום־אוצור (1188-1222 לערך לפני הספירה).

74' שלח לי לחשו אשר יכלא [סערה].
 75' גרש רוח־זלעפות לפאתי שמים,
 אל תחתיח־ארץ הוביל חלי־עועים,
 הוריד רוח־רע אל תהום־סחרו,
 רוח־רפאים לבל־יחת השיב אל חזרי־שאול,
 הדף לילית, אל ההרים הניסה,
 80' צנה אל נחשולי־ים שלח,
 שרש־רקב עקר כעשב,
 שנה רעה, נסו תרדמה,
 הרחיק כעשן ימלא שמים,
 'אוי ואבוי, איכי אנוש,
 85' פזר כערפל, שאולה [הוריד],
 חליר־אש ממשך, אשר כנד [עלי] כאב־ריחים,
 עקר, כטל לילה הרחיק מעלי,
 עיני העששות, אשר עטו מעטה־מות -
 הסיע רבבות פרסה, האיר מבטי.
 90' אָזְנִי אֲשֶׁר נֹאֲטָמוּ, נִסְתַּמוּ כַחֲרֹשׁ -
 נְשָׂא הַדּוֹנָג אֲשֶׁר בְּהֶם, פָּתַח שְׁמִיעֵתִי.
 אֲפִי אֲשֶׁר בְּדֶלֶק־קִדְחַת קִשְׁתָּה נְשִׁימְתוּ -
 הִשְׁקִיט מַחְצוֹ, [לְרִוְחָה].
 שְׁפִזֵּי אֲשֶׁר חֲמַרְמְרוּ, נִצְרְנוּ כַעֲמָא -
 95' מָחָה מֵהֶן פְּלִצוֹת, מוֹסְרוֹתֵיהֶן הַתִּיר.
 פִּי אֲשֶׁר נְחַסֵּם וַיְהִי כְבֹד־שִׁית,
 מֶרֶק כִּסְפֵל נַחֲשֵׁת, טַמְאָחוּ טֹהַר.
 שְׁנֵי אֲשֶׁר נִנְעָלוּ, נִקְשְׁרוּ יַחְדוֹ -
 פָּתַח אֲזַקִּיהוּ, יְסוּדֵיהֶן לָפֶה.
 100' הִלְשׁוֹן אֲשֶׁר צָבְתָה, לֹא יִכְלֶה דָבָר,
 מֶרֶק חֲלָבָה, שִׁיחֵי יִקְלַח.
 הִלַּע אֲשֶׁר נְחַסֵּם, נַחֲגֵק [וַיְהִי] כְּאָבֶן -
 רָפָא לוֹ וַיַּעֲזְרֵהוּ נִגְן שִׁירָיו כְּחִלְיֵל.
 גְּרִינֵי אֲשֶׁר נִקְשָׁה, לֹא פִלַּע מֵאֲכָל -

עֵלֶם עֲטוּר־זָקֵן, חֲבוּשׁ פָּארוֹ,
 כְּהוֹ־מִשְׁבִּיעַ, נוֹשֵׂא לוּחַ: 26
 "מֶרְדּוּךְ שֶׁלַחֲנִי,
 אֶל שְׁנַשְׁי־מִשְׁרֵה־שֶׁכֶן 27 הַבַּתִּי מְזוּר,
 45 מִנְדִּי הַטְּהוּרוֹת הַבַּתִּי מְזוּר."
 מִיִּטְבִּי־מוֹשִׁיעִי - בְּנִדְיוֹ הַפְּקִידֵנִי,
 בְּתוֹמַת־בְּקָר שֶׁלַח בְּשׁוֹרָה,
 אוֹתוֹחִיו הַטּוֹבִים לְאֲנָשֵׁי הָרְאָה.
 עַל נִגְעֵי הָאָנוּשׁ [מִשַׁח] צְרִי,
 50 מַחְלֵתִי מְהָרָה חֲלָפָה, [עֲלִי] שְׁבֵר.
 אַחַר (אֲשֶׁר) אֲדוּנִי - לְבוֹ נָח,
 מֶרְדּוּךְ הַרְחוּם - כְּבֹדוֹ שְׁקֵט,
 שְׁמַע תַּחְנוּנֵי, [תַּפְלֵתִי רְצָה]
 רַחֲמִיו הַטּוֹבִים [עֲלִי נִכְמְרוּ].
 55 אָמַר "אֲלֵלִי" לַעֲצוּבֹנִי, "הֵן נַעֲנָה עַד־מָאדוּ!"
 [לְמַעַן] הוֹדִיעַ [חֲסִדָּיו] הַטּוֹבִים
 [כַּעֲבוּר] הַזְכִּיר [לְשִׁבְתַּת הַלֵּל] מֶרְדּוּךְ,
 [נְשָׂא] עוֹנֵי, ...
 [כַּפָּר] פְּשָׁעֵי, ...
 60 [מָחָה] אֲשַׁמְתִּי, ...
 וַיִּשְׁגְּוֹתֵי זָרְהָ לְרוּחַ...
 (כ־12 שׁוֹרוֹת מְקוּטְעוֹת) 28

26 אפשר שמדובר בלוח שבו נחתם דינו של הכולל לטובה בידי מרדוך; או בלוח שבו נרשמו אותות הנחש מבשרי ישועתו.
 27 שם הסובל הדובר ביצירה. השם הוא אכדי, ומשמעו: "כָּרָא (לי) עוֹשֵׁר, (האל) שְׁכֹנִי!" פקיד רב־מעלה, בדרגת מושל מחת, נזכר בשם זה בשתי תעודות מימי המלך נְוִי־מֶרְתַּשׁ (ראה הערה 23 לעיל), ואפשר שאשיות נכבדה זו היא 'דמות המפתח' למחבר היצירה.
 28 משורה 74' ואילך ועד סוף הלוח מספר הסובל, כי כל הנגעים הנזכרים בלוח שני, שו' 49-120, סרו מעליו. שורות 74'-105' שוחזרו לפי הצד האחורי של לוח מן העיר סיפרי; אי־אפשר לקבוע במדויק את מקום הקטע ברצף הסיפורי של הלוח.

לוח רביעי

- 1' על שפת הנהר, אשר בו דין אנוש יכחן,³¹
פדחתי גלחה, תרעבדותי הוסר,³²
[ברחוב ..... נתנו לי] רחמים.
(ברחוב) כנשכדרו³³ גאול באתי,
- 5' אשר לאסגלה³⁴ אשם - אנכי אהי לו מופת!³⁵
(כ-4 שורות חסרות)
- 10 ..... אשר בתפלותי .....
בנשיאת כפים ובתחנונים, אל האסגלה [באתי],³⁶
(אנכי) אשר ירדתי קבר, שבת אל שער "זרח השמש",
בשער "השפע" - שפע נתן לי,
בשער "מבוא האראלה" - אראלתי קרבה אלי,
- 15 בשער "השלום" - שלום נגלה לי,
בשער "החיים" - חיים מצאתי,
בשער "זרח השמש" - עם החיים נמנית,
בשער "החזון הפאיר" - אותותי האירו,³⁷

- 105' לחתו הפשירה, סגרו פתח.
שפתי אשר תיש הקפן,
[ריקן] הנערם מעל ומתחת - [מחה].
[אוני אשר] נדעך כמו .....
.....²⁹
- 110' המעים אשר התרוקנו בקפן, כמו סל נצרים סבכו -
הוליכו מזון, הובילו משקה.
צנארי אשר צנת, בשרשו השתוחח -
חזק כצור, כאשוח זקף,
נאדרי ככת ובאון המשילו.
115' כהסר שאת - צפרני עשה,
גרש רפונם, קצותיהם היטיב.
כרכי אשר נאזקו, [התיר] 'כצפור מחלות',³⁰
גוי התמים ..... -
מחה ירקון, זקמתו טהר,
120' ואוני הנדעך - זרח.

31 "משפט הנהר" היה אחת מצורות המשפט האלוהי הקדום: כאשר לא יכלו להוכיח את אשמת הנאשם בהליך משפטי רגיל, הטילו אותו למים: אם לא הצליח לצוף על-פני המים, סימן שחטא.

32 מחצית ראשם של העבדים בבבל גולחה כאות לעבדותם (השווה שמואל ב י, ד).

33 משמעות השם: "רחוב) הקנע-גא" או "הקנע-פרא" על-פי הערת המפרש הבבלי זה היה "הרחוב הצר" בעיר בבבל.

34 'אסגלה' - מקדש מרזוך בבבל. משמע השם: "בית ירים ראש" (השווה 'אנומה אליש', לוח שישי, שו' 62).

35 שורות 1'-5' שוחזרו על-פי הפירוש האכדי (ראה הערה 29 לעיל).

36 בשורות 12-24 מתאר הגיבור כיצד נכנס, לאחר שנשלחו כל עוונותיו והוא טהר מטומאתו, בשערי האסגילה, מקדש מרדוך. על דרך הדרש, הוא קושר בין שם השער שבו נכנס ובין גורלו אשר נהפך מרעה לטובה (השווה איוב מב, י-יז).

37 כימי מחלתו לא הצליחו הקוסמים לחזות את גורלו, מפני שהאותות בכבד היו מעורפלים ומבולבלים. עתה מתבהרים אותותיו ומבשרים טובה.

29 שורות 109'-120' שוחזרו לפי פירוש עתיק באכדי, המצטט שורות נבחרות מן הטקסט כסדרן ומפרש מלה קשה אחת בכל שורה.

30 'צפור מחלות' - במקור מופיעה מלה, שמשמעה המילולי הוא: "תן", 'צבוע'. אולם, הפירוש העתיק מבאר: "ציפור מחלות".

- 20 בשער "הסר-פון" - תכלית-חטאתי הוסרו,
בשער "ההלל" - פי שאל (באל),
בשער "נוס-תנוס-אנחה" - נסה אנחתי,
בשער "המים-הטהורים" - מי טהרה הזו עלי,
בשער "השלום" - את (פני) מרדך ראיתי,
בשער "החמדה" - רגלי צרפנתם³⁸ נשקתי:
25 בתפלה ובתחנון לפניהם שועתי,
קטרת-ניהוח לפניהם הקטרתי,
הגשתי דורון, מתנה, מנחות למכביר,
שחטתי מריאים, טבחתי אילים,
נסכתי נפת-שכר ונין טהור.
30 מלאך ואראלה - מגני חומת האסגלה -
בקרבו הרחבתי כבדם,
בזבחים רבים הרננתי לבם,
(אל) סף, מנעול וברית-דלתות,
[הקרבתני] שמו-וה, חמאה, עתרת-דגון,
35 [הזימתי] קם, חקות הבית.

אדוני הושיעני,

אדוני תמכני,

אדוני חזקני,

אדוני הציני,

40 משחת גאלני,

מפיי-פחת חלצני,

מנהר-חבר³⁹ משני,

[כיוון-מצולה] תמר ידי.

[האל אשר] מחצני,

45 מרדך, (הוא) הרים ראשי,

38 אשתו של מרדוך, פטרונית הדובר.

39 נהר-השאל: השווה 'יצר לב האדם רע מנעוריו', שו' 17. באנליל וניליל, שו' 93 ואילך, מכונה נהר-השאל: "הנהר-אוכל-האדם".

- מחץ זרוע מוחצי.
השליף חרבו - מרדך!
בפי השחל (הבא) לטרפני,
שם מתג - מרדך!
50 מרדך חטף הקלע אשר לרודפי,
וחלוק-האבן אשר לו הסב (ממני)...
(42 שורות חסרות)
בשדומי [אשר .....].
95 [הצמיח .....] דגן-פון,
סכתי (בשמון) פרי-הברוש הטוב, עליו .....
בכרה, בו בבל, הדוכר [בי סרה, יאמר]:
"בית קבורתו עשיתי - (והוא) בכרה [ישב]!"
ראו בני בבל איה יתיה [מרדך],
100 קצות (תכל) כלן יודיעו גדלתו:
"מי מלל כי יראה שמשו?
מי בלבו פלל כי יעבר ברחובות!
מי מבלעדי מרדך יתיה מתים,
מבלעדי צרפנתם,⁴⁰ מי האלה אשר חיים תעניקי?
105 מרדך יוכל החיות מקבר,
צרפנתם תדע הושיע מפיי-פחת!
באשר חכון ארץ, ינטו שמים,
שמש תזרח, אש תתלקח,
מים ינגרו, ותשבנה רוחות,
110 (המה) אשר אררו⁴¹ קרצה (בכפה) חמר תבניתם,
נפש-כל-חי, הולכי על שמים,
בני-אנוש בכל המונכם - מרדך - הללו!"
(8 שורות חסרות)

40 ראה הערה 38 לעיל.

41 'אררו' - האלה-האם, בוראת האדם מטיט: השווה 'עלילות גלגמש', לוח ראשון, שו' 92 ואילך.